

Najaarsnota 2020

**gemeente
Midden-Groningen**

Gemeente Midden-Groningen

Najaarsnota 2020

Gemeente Midden-Groningen, 20-10-2020

Bezoekadres: Gorecht Oost 166
9603 AE Hoogezand

Postadres: Postbus 75
9600 AB Hoogezand

Telefoon: 0598 - 37 37 37
Fax: 0598 - 37 36 99
E-mail: gemeente@midden-groningen.nl
Internet: www.midden-groningen.nl

1. Inleiding

Voor u ligt de Najaarsnota over 2020 van de gemeente Midden-Groningen. Een jaar dat door de uitbraak van het coronavirus een bijzonder verloop kent. Gelukkig hebben we onze dienstverlening richting inwoners en ondernemers op veel plekken op peil hebben kunnen houden, maar daar was én is een flinke portie creativiteit voor nodig. Het is mooi om te zien dat we die creativiteit in onze gemeente zowel binnen als buiten de organisatie aan de dag weten te leggen.

Ook voor de producten in de P&C-cyclus kennen we dit jaar een ander verloop. Zo werd de jaarrekening over 2019 in september 2020 behandeld en hebben we de reguliere Voorjaarsnota vervangen door de Voorjaarsbrief. Het is anders dan normaal, maar we hebben u ook in deze bijzondere periode op de hoogte kunnen houden van de actuele financiële ontwikkelingen.

Het bijzondere verloop van 2020 heeft ook zijn weerslag op de Najaarsnota 2020. Zoals u gewend bent, brengen we de financiële ontwikkelingen over 2020 in beeld, maar door het ontbreken van de Voorjaarsnota gaan de begrotingswijzigingen niet over de periode april tot en met september, maar over januari tot en met september. Met het verwerken van alle benodigde begrotingswijzigingen komen we tot een zo betrouwbaar mogelijke inschatting van het te verwachten resultaat aan het einde van het jaar.

Ook in financiële zin is corona in 2020 een bepalende factor. Op diverse onderdelen maken we meer kosten en ontvangen we minder inkomsten dan we vooraf hadden verwacht. Via de septembercirculaire worden deze hogere kosten en lagere opbrengsten, die samenhangen met corona voor een belangrijk deel gecompenseerd. Op dit moment kunnen we echter niet inschatten of de compensatie uit de septembercirculaire alle extra kosten en gederfde inkomsten over heel 2020 zal dekken. De belangrijkste reden hiervoor is dat er sinds medio oktober een 2^e corona-golf is. We verwachten dat dit wederom tot extra kosten en gederfde inkomsten leidt, maar in hoeverre we hiervoor in voldoende mate voor gecompenseerd worden, is op dit moment ongewis.

Mede door deze onzekerheid en het dekken van coronakosten die we nog niet hebben gemaakt, maar waar we via de septembercirculaire al wel compensatie voor hebben ontvangen, nemen we in deze najaarsnota een stelpost van € 500.000 op. Bij de nog te maken kosten, waarvoor we al wel compensatie hebben ontvangen, gaat het om kosten voor de inzet van BOA's, de inrichting van stemlokalen in lijn met de coronamaatregelen en mogelijke compensatie van cultuurinstellingen vanwege gederfde inkomsten.

Het verwachte begrotingssaldo over 2020 komt op basis van de geschetste ontwikkelingen in deze najaarsnota, inclusief de stelpost voor corona-kosten, uit op een tekort van € 635.000. Het verwachte saldo is nog negatief, maar verbetert ten opzichte van de voorjaarsbrief met ruim € 1,4 miljoen. Immers bij de voorjaarsbrief hielden we rekening met een verwacht tekort over 2020 van € 2.080.000.

Verder geven we in deze Najaarsnota ook een plek aan de gevolgen van de gas- en zoutwinning in een nieuw programma. Dit wordt programma 5. Het voormalige programma 5 “Bestuur en bedrijfsvoering” wordt hiermee programma 6. Deze opzet komt hiermee overeen met de indeling van de begroting 2021-2024 en geeft invulling aan de wens om de effecten van de gas- en zoutwinning apart en daarmee scherp inzichtelijk te hebben.

Tot slot worden in deze Najaarsnota 2020 ook diverse administratief-technische correcties verwerkt, die geen financieel effect hebben.

1.2. Leeswijzer

Deze Najaarsnota begint in hoofdstuk 2 met de samenvatting. In hoofdstuk 3 wordt invulling gegeven aan de ontwikkelingen per programma inclusief de financiële consequenties en hoofdstuk 4 beschrijft het meest actuele financiële beeld van onze reservepositie en het weerstandsvermogen.

2. Samenvatting

De ontwikkelingen in de Najaarsnota 2020 leiden tot een verbetering van het begrotingssaldo 2020 ten opzichte van de voorjaarsbrief van afgerond € 1,4 miljoen. Bij de voorjaarsbrief gingen we nog uit van een begrotingstekort over 2020 van bijna € 2,1 miljoen. We verwachten nu een nadelig saldo van € 635.000 bij de jaarrekening.

Ontwikkeling verwacht begrotingssaldo 2020	Bedrag in euro x 1000
Saldo begroting 2020	-354
Ontwikkelingen voorjaarsbrief	-1.726
Verwacht begrotingssaldo 2020 na voorjaarsbrief	-2.080
Ontwikkelingen najaarsnota	1.945
Verwacht begrotingssaldo 2020	-135
Stelpost nog te maken coronakosten (septembercirculaire)	-500
Verwacht begrotingssaldo 2020 na najaarsnota	-635

De belangrijkste ontwikkeling sinds de voorjaarsbrief, die het saldo over 2020 beïnvloedt, is de (niet aan corona gerelateerde) verhoging van de algemene uitkering in de septembercirculaire 2020. De totale verhoging van de algemene uitkering is ruim 3,3 miljoen, waarvan grofweg 2 miljoen is bestemd voor compensatie van hogere kosten en lagere opbrengsten vanwege corona en grofweg 1,3 miljoen euro een algemeen (taak- en overige mutaties) karakter heeft.

Voor de 2 miljoen euro corona-compensatie in de septembercirculaire geldt dat we voor een (groot) deel de kosten al hebben gemaakt, maar we zullen deels ook nog kosten gaan maken in 2020. We verwachten nog ongeveer een 0,5 miljoen euro aan kosten te moeten maken voor zaken waar we nu al voor worden gecompenseerd. We reserveren deze middelen binnen een stelpost.

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen per programma opgenomen. Deze ontwikkelingen worden in hoofdstuk 3 nader toegelicht.

Ontwikkelingen per programma	2020
1 Dorpen en wijken	-749
2 Sociaal	207
3 Economie	-99
4 Dienstverlening	0
5 Gevolgen gas- en zoutwinning	0
6 Bestuur en bedrijfsvoering	2.586
Totaal	1.945

3. Beleidsmatige ontwikkelingen

3.1 Dorpen en Wijken (Groots in kleinschaligheid)

Totaal Programma 1 Dorpen en Wijken (bedragen x € 1000)	2020	2021	2022	2023	2024
Voorjaarsbrief					
Beleidsplan wegen	0	-600	-600	-600	-600
Kadeversterking Steendam Tjuchem	0	0	0	-120	-120
Sport: Vakleerkrachten St. Ultiem	-90	0	0	0	0
Gemeenschappelijke Regeling: ODG	0	19	19	19	19
Opgenomen in voorjaarsbrief	-90	-581	-581	-701	-701
Nieuwe ontwikkelingen					
Openbaar Groen	-200	0	0	0	0
MFC Houtstek	-200	0	0	0	0
Meerwerk ODG rondom aanleg windpark N33	-50	0	0	0	0
Sport: Gederfde (huur)inkomsten i.v.m. corona	-300	0	0	0	0
Cultuur: Biblionet	-60	0	0	0	0
Technische correctie Reserve Slochterhaven	61	0	0	0	0
Effect op begrotingsaldo t.o.v. voorjaarsbrief	-749	0	0	0	0

We schetsen u, voordat wordt ingegaan op ontwikkelingen met een financieel effect op de begroting 2020 allereerst de belangrijkste ontwikkelingen binnen afval en openbare ruimte.

Afval: overzicht ontwikkelingen

De ontwikkeling van de kosten aan afval beweegt zich binnen de beschikbaar gestelde budgetten. Opvallend is dat de lasten van het brengstation toenemen. Een oorzaak daarvan is de toename aan stort door particulieren. Die toename past in het landelijke beeld van meer opruimende én klussende huishoudens tijdens corona. Daarnaast heeft corona ook een effect in de kosten van de inzameling. Het totaal effect van de corona-maatregelen brengen wij in kaart en de meerkosten zijn naar verwachting op dit moment zo'n € 100.000. Mogelijk kunnen deze vereffend worden met de middelen die van het rijk worden verkregen ter compensatie van de extra kosten van Covid-19. Als dit niet het geval is, zullen de meerkosten worden betrokken bij de tarief bepaling en/of aanwending van de voorziening. De te verwachten inkomsten op het gebied van papier/karton en textiel lopen terug in verband met dalende prijzen.

Openbare ruimte:

Investerings wegen

In het beleidsplan wegen is via investeringskredieten € 4 miljoen beschikbaar voor herstel van droogteschade in de periode 2020-2023. De begrote investering in 2020 van € 1 miljoen wordt dit jaar niet geheel uitgegeven. Kwalitatief gezien zijn dit werkzaamheden die in de periode van maart tot oktober worden uitgevoerd. Mede als gevolg van corona en benodigde tijd voor onderzoek en uitwerking van de meest passende aanpak is een volledige besteding van het investeringskrediet in dit jaar niet het geval. De weg die als pilot wordt uitgevoerd moet eerst worden afgerond en geëvalueerd. Het investeringskrediet wordt in 2020 dan ook niet afgesloten. Verwacht wordt dat in 2021 c.a. € 500.000 nog gaat worden besteed.

Bruggen

Het budget voor onderhoud aan kunstwerken (bruggen, tunnels etc) wordt benut om het hoognodige onderhoud uit te voeren. Hoognodig in de zin van “calamiteitenonderhoud. Inmiddels is gestart met de opzet van een beleidsplan Kunstwerken zodat inzicht komt in het areaal en de benodigde instandhoudingsbudgetten. Verwacht wordt dat dit beleidsplan in het 1e kwartaal van 2021 aan uw raad ter vaststelling kan worden aangeboden. Daarnaast hebben wij van de provincie Groningen nog een nota ontvangen van de Turf naar toervaart, vaarverbindingen Zuidlaardermeer - Oost-Groningen van € 100.000. Een project die door een bodemprocedure bij de Raad van State pas na 10 jaar afgerond kon worden. Wij moeten deze eindafrekening nog beoordelen of deze in overeenstemming met de afspraken afgewikkeld is. Het resultaat van deze beoordeling komt bij de jaarrekening 2020.

Ontwikkelingen uit voorjaarsbrief binnen programma 1

Beleidsplan wegen

In de voorjaarsbrief is benoemd dat het beleidsplan wegen, zoals door uw raad is vastgesteld, vanaf 2021 leidt tot een uitzetting van de begroting. In de begroting 2021-2024 zijn de effecten verwerkt.

Kadeversterking Steendam Tjuchem

Dit project start naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 met de uitvoering. De kapitaallast van de investering zal vanaf 2023 grofweg € 120.000 bedragen. Dit betekent dat de realisatie in 2022 is voorzien. We starten immers in het jaar na oplevering met de afschrijving.

Gemeenschappelijke Regeling: Omgevingsdienst Groningen

In de voorjaarsbrief is van een viertal gemeenschappelijke regelingen de toe- of afname van de bijdrage geschetst. Onze deelnemersbijdrage aan de Omgevingsdienst Groningen (ODG) is vanaf 2021 €18.742 lager.

Sport: Vakleerkrachten Stichting Ultiem

In het traject “verzelfstandiging openbaar onderwijs Hoogezand-Sappemeer” is, zoals in de voorjaarsbrief vermeld, een misverstand tussen Stichting Ultiem en ons ontstaan over de bekostiging van extra vakleerkrachten. Intussen zijn nieuwe afspraken met Stichting Ultiem gemaakt over het afbouwen van de regeling. Dit betekent dat wij in 2020 voor het laatste jaar de kosten van €90.000 voor de extra vakleerkrachten op ons nemen.

Nieuwe ontwikkelingen binnen programma 1

Openbaar Groen

In 2019 is gestart met de uitvoering van het beleidsplan groen en het realiseren van de vastgestelde bezuinigingen. In de jaarrekening 2019, samenstelling voorjaar 2020 en besluitvorming september 2020, is een aanzienlijke overschrijding van het groenbudget gemeld hetgeen geleid heeft tot een aanvullende bezuiniging. De maatregelen die zijn getroffen zodat binnen het -budget kan worden gewerkt beginnen effect te sorteren. Daarentegen heeft Covid-19 een negatief effect op de uitvoering van het onderhoud, waardoor het risico bestaat van oplopend achterstallig onderhoud. Naar wij verwachten wordt over 2020 het groenbudget per saldo met c.a. € 200.000 overschreden. Extra wordt ingezet om deze overschrijding neerwaarts bij te stellen. Een ontwikkeling die in de concept-begroting 2021 wordt bevestigd. Het tekort of overschrijding is mede aanleiding - zie ook begroting 2021 - om voor 2021 het beleidsplan te evalueren waaronder de ontwikkeling van de benodigde budgetten en dit afgezet tegen het ambitieniveau.

MFC Houtstek

De nieuwbouw van MFC Houtstek in Slochteren kreeg dit jaar steeds zichtbaarder vorm. Wel was er vertraging door enkele noodzakelijke bouwtechnische aanpassingen (met name als gevolg van de versterkingsopgave) en de coronacrisis. De bouw van het dorps huis heeft hierdoor enige tijd stilgelegen, maar na de bouwvak zijn de werkzaamheden weer opgestart. Wij ondersteunen het initiatief van Stichting Houtstek om samen met de inwoners van Slochteren een multifunctionele ruimte met een culturele en sociale dorps huisfunctie te realiseren. We willen daarom ook de helpende hand bieden bij het oplossen van een tweetal knelpunten die door de Stichting Houtstek bij ons zijn aangedragen. Deze knelpunten liggen op een tweetal terreinen.

Allereerst zijn er meerkosten. Deze meerkosten worden zowel veroorzaakt door de eerdergenoemde bouwtechnische aanpassingen en corona-effecten als door het feit dat minder BTW kan worden verrekend dan vooraf werd verwacht. Het gevolg van deze ontwikkelingen is dat de herijkte investeringsbegroting op dit moment een tekort van € 200.000 laat zien.

Het tweede knelpunt heeft betrekking op de liquiditeit; er is op korte termijn te weinig geld in kas om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Dit komt doordat de laatste grofweg 10% van toegezegde fondsen pas na realisatie door de Stichting Houtstek wordt ontvangen.

Wij willen beide knelpunten oplossen. We houden er in deze najaarsnota rekening mee dat er een uitzetting van de begroting 2020 ontstaat van € 200.000. In het traject van de jaarrekening 2020 zullen we bekijken in hoeverre dekking kan worden gevonden in dit jaar niet bestede cofinancieringsmiddelen. Daarnaast willen we (als het verwachte liquiditeitsprobleem tijdelijk boven de € 200.000 uit zou komen) de Stichting Houtstek de aanvullende mogelijkheid bieden om gebruik te maken van een overbruggingskrediet van € 50.000.

Meerwerk ODG rondom aanleg windpark N33

We hebben aan de Omgevingsdienst Groningen (ODG) een opdracht verstrekt voor toezicht en handhaving rondom de realisatie van het project Windpark N33. Deze opdracht valt niet binnen de reguliere taken van de ODG en is daarmee een meerwerkopdracht. De kosten van de meerwerkopdracht zijn op basis van het aantal benodigde uren ingeschat op € 50.000. Met deze opdracht is in de begroting 2020 geen rekening gehouden en leidt daarmee tot een incidentele uitzetting.

Sport: Gederfde (huur)inkomsten sportfaciliteiten in verband met corona

Het coronavirus leidt er (in ieder geval) in 2020 toe dat er minder huuropbrengsten zijn van de sportvoorzieningen binnen onze gemeente. Diverse sportverenigingen, die normaliter gebruik maken van bijvoorbeeld een sportveld, -hal of zwembad hebben dat door de uitbraak van corona minder kunnen doen dan vorig jaar. Het betekent dat we soms huur kwijtschelden, maar ook dat we minder inkomsten ontvangen uit de verhuur van de zaal, kaartverkoop voor het zwembad én verkoop van versnaperingen in de aanpalende horecagelegenheid. Het totaal verwachte negatieve effect is € 300.000. Voor de inkomstenderving hebben we vóór 15 oktober een aanvraag gedaan binnen de regeling “Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties Covid-19”, maar op dit moment weten we nog niet wat de omvang van die mogelijke tegemoetkoming zal zijn.

Sport: verwerking lokaal sportakkoord Midden-Groningen (budgettair neutraal)

Op 22 oktober jl. heeft u het lokaal sportakkoord Midden-Groningen vastgesteld. Het daarin genoemde uitvoeringsbudget van € 40.000 per jaar voor de periode 2020, 2021 en 2022 met als dekking de specifieke uitkering (en daarmee budgettair neutraal) wordt in deze najaarsnota begrotingstechnisch verwerkt.

Cultuur: Biblionet

Bij de voorjaarsbrief hebben we aangegeven dat bij Biblionet een eenmalig tekort van € 80.000 zou ontstaan en dat daarmee de bezuiniging van € 70.000 niet zou worden ingevuld. Destijds is benoemd dat dit tekort waarschijnlijk zou kunnen worden gecompenseerd. Op basis van de huidige inzichten lukt dat maar beperkt. We kunnen € 20.000 van het tekort compenseren doordat we enkele subsidies niet verstrekken voor evenementen, die vanwege corona niet doorgaan. De resterende € 60.000 geeft een uitzetting van de begroting.

Technische correctie afschrijvingsreserve Slochterhaven

De omvang van de afschrijvingsreserve is hoger dan de boekwaarde van de investering. Dit is niet in lijn met BBV-voorschriften en daarom valt er € 49.000 vrij. Daarnaast is gebleken dat de aanwending van de afschrijvingsreserve in 2020 te laag is begroot. Dit vergt een correctie van €12.000. Het effect op het begrotingsaldo is € 61.000 positief.

3.2 Sociaal (Ieder mens telt)

Totaal Programma 2 Sociaal (bedragen x € 1000)	2020	2021	2022	2023	2024
Voorjaarsbrief					
WMO: huishoudelijke hulp (ZIN en PGB)	-750	-838	-838	-838	-838
WMO: vervoer (plus indexatie)	- 80	-110	-140	-170	-200
Leerlingenvervoer	-60	-86	-113	-139	-166
Jeugd: Tariefverhoging gecertificeerde instellingen	-200	-200	-200	-200	-200
Jeugd: Project Spoed voor Jeugd (saldo baten-lasten)	-46	-50	181	367	367
Jeugd: Veilig Thuis	-130	0	0	0	0
Inkomensregelingen: BUIG	-900	0	0	0	0
Inkomensregelingen: Bijzondere Bijstand	-295	-295	-295	-295	-295
Gemeenschappelijke regelingen Wedeka en GGD	0	-126	-396	-429	-449
Opgenomen in voorjaarsbrief	-2.461	-1.705	-1.801	-1.704	-1.781
Nieuwe ontwikkelingen					
WMO: huishoudelijke hulp (ZIN en PGB)	-357	0	0	0	0
WMO: te ontvangen eigen bijdrage HH	75	0	0	0	0
WMO: beschermd wonen	523	0	0	0	0
Leerlingenvervoer	60	0	0	0	0
Jeugd: Veilig Thuis	130	0	0	0	0
Jeugd: Prijsindexatie en looncompensatie	-548	-548	-548	-548	-548
Begeleide participatie (Werkbedrijf)	-1.000	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie (Re-integratie)	350	0	0	0	0
Inkomensregelingen: BUIG	230	0	0	0	0
Inkomensregelingen: Bijzondere Bijstand	-5	-5	-5	-5	-5
Inkomensregelingen: TOZO	600	0	0	0	0
Onderhoudslasten kindcentra (taakstelling vastgoed)	149	0	0	0	0
Effect op begrotingssaldo t.o.v. voorjaarsbrief	207	-553	-553	-553	-553

Ontwikkelingen uit voorjaarsbrief binnen programma 2

WMO: Huishoudelijke hulp (HH)

In de voorjaarsbrief hebben wij u geïnformeerd over de effecten van de invoering van het abonnementstarief voor Huishoudelijke hulp (HH). Destijds werd een stijging van € 750.000 aan kosten verwacht op basis van enerzijds 75 extra indicaties (€ 660.000) en anderzijds de indexatie van de tarieven (€ 90.000) door cao-afspraken.

WMO-vervoer

Bij de voorjaarsbrief hebben we gemeld dat het doelgroepenvervoer wordt geïndexeerd volgens de NEA-index; 6,7% in 2020. In de begroting 2020 is hier geen rekening mee gehouden. Hetgeen leidt tot een uitzetting van € 80.000. Vanaf de begroting 2021-2024 nemen we voor WMO-vervoer in de ramingen een structurele indexatie van 3% op.

Leerlingenvervoer

In de voorjaarsbrief verwachtten we dat door een forse indexatie (NEA-index: 6,7%) van de kosten er een uitzetting van het budget van € 60.000 voor leerlingenvervoer zou zijn.

Jeugd: Tariefsverhoging gecertificeerde instellingen

In de voorjaarsbrief hebben we u gemeld dat de tarieven van de gecertificeerde instellingen met 17,5% zijn verhoogd. Deze verhoging leidt tot een extra uitgave van € 200.000. Met deze najaarsnota geven we de uitzetting over 2020 begrotingstechnisch een plek. In de begroting 2021-2024 is het hogere bedrag opgenomen, waarbij geldt dat we in 2021 nogmaals een indexatie toepassen van 3% (onderdeel van voorstel indexatie Sociaal Domein).

Jeugd: Project Spoed voor Jeugd

De in de voorjaarsbrief benoemde extra uitgave van € 46.000 heeft betrekking op de financiering van het project Spoed voor Jeugd met de inzet van een Crisis Interventie Team op provinciaal niveau. Het crisisteam is naast crisisinterventie ook bedoeld voor het ondersteunen van de lokale teams in het voorkomen van crises.

Jeugd: Veilig Thuis

In de voorjaarsbrief hebben wij u gemeld dat de Groninger gemeenten gezamenlijk hadden besloten om incidenteel extra middelen voor Veilig Thuis beschikbaar te stellen in 2020. Ons aandeel, in de totale extra bijdrage van 1,24 miljoen euro, zou € 130.000 bedragen. Hoewel ook bij de voorjaarsbrief bekend was dat het Rijk extra middelen beschikbaar zou stellen voor de Veilig Thuisorganisaties was de exacte omvang nog niet bekend. Onder het kopje nieuwe ontwikkelingen leest u dat onze eigen bijdrage niet meer nodig is, omdat het Rijk deze kosten compenseert.

Inkomensregelingen: BUIG

Bij de voorjaarsbrief hielden we rekening met een afname (van 27,3 naar 26,0 miljoen euro) van het BUIG-budget met ruim 1,3 miljoen euro. In de voorjaarsbrief hebben we hiervan € 900.000 opgenomen in het saldo en de resterende ruim € 400.000 opgenomen in de risicoparagraaf.

Inkomensregelingen: Bijzondere bijstand

In de voorjaarsbrief verwachtten we €295.000 hogere uitgaven voor de bijzondere bijstand, omdat we inschatten dat meer mensen in de financiële problemen komen.

Gemeenschappelijke regelingen Wedeka en GGD

In de voorjaarsbrief hebben wij de financiële ontwikkelingen bij een viertal gemeenschappelijke regelingen (GR) geschetst. Twee van deze GR's krijgen binnen programma 2 een plek, namelijk Wedeka en GGD.

Nieuwe ontwikkelingen binnen programma 2

WMO: Huishoudelijke hulp (HH)

De vraag naar huishoudelijke hulp binnen de WMO is sinds de voorjaarsbrief verder gestegen. Voor 2020 wordt nu uitgegaan van een totaal van 120 extra indicaties. Door de 45 extra indicaties bovenop de gemelde 75 extra indicaties uit voorjaarsbrief nemen de kosten met € 357.000 toe.

WMO: te ontvangen eigen bijdrage HH

Tegenover de hogere kosten staan ook hogere opbrengsten dan vooraf verwacht. Dit hangt samen met de eigen bijdrage die afnemers van de huishoudelijke hulp betalen. De verwachte extra eigen bijdrage bedraagt € 75.000.

WMO: Beschermd wonen

In de uitvoeringsagenda Beschermd Wonen werken we via een aantal speerpunten aan het stabiliseren van de instroom en het stimuleren van de uitstroom. De maatregelen hebben in combinatie met het voorzichtig begroten van de Centrum Gemeente tot gevolg dat we aan het eind van het jaar naar verwachting een voordeel van € 523.000 hebben.

Leerlingenvervoer

De verwachte ontwikkeling voor leerlingenvervoer uit de voorjaarsbrief kent in 2020 vanwege corona een totaal ander verloop dan de voorgaande jaren. Het leerlingenvervoer is in de periode vanaf half maart tot medio juni door het sluiten van scholen grotendeels stil komen te liggen. Om de omzetverliezen bij de vervoerders te beperken is besloten om 80% van de omzetderving te compenseren. De prognose voor heel 2020 komt er kort gezegd op neer dat we minder volume tegen een hogere prijs (vanwege NEA-indexatie) zullen realiseren. Per saldo zullen we hierdoor toch binnen het vooraf verwachte budget blijven. Met andere woorden de verwachte uitzetting bij de voorjaarsbrief doet zich niet voor.

Jeugd: Veilig Thuis

Vanwege de verhoogde bijdrage van het Rijk voor alle Veilig Thuis organisaties is onze extra bijdrage van € 130.000 in 2020 niet langer nodig. De in de voorjaarsbrief verwachte uitzetting wordt hiermee volledig compenseert.

Jeugd: Prijs- en looncompensatie tarieven

Van ons wordt verwacht dat wij zorgaanbieders financieren op basis van reële tarieven. Dat betekent dat we de tarieven jaarlijks moeten indexeren met het percentage voor de verwachte prijs- en loonstijging in dat jaar. Bij het opstellen van de begroting 2020 hebben wij deze prijsindexatie niet begroot; er ontstaat hierdoor, zoals in de raadsbrief “Stand van zaken sociaal domein september 2020” benoemd, een uitzetting van het budget met € 547.600 in 2020.

De uitzetting is structureel en heeft intussen een plek gekregen in de ramingen voor de begroting 2021-2024. Overigens is het voorstel (besluitvorming hierover in uw raad van 22 oktober) om in de begroting 2021-2024 naast de indexatie naar prijspeil 2020 ook 3% indexatie op te nemen om de budgetten te actualiseren naar prijspeil 2021. Met het begroten van de prijsindexatie tot en met 2021 ontstaat zo een reëler en beter voorspelbare begroting. Kanttekening hierbij is wel dat mogelijk ten gevolge van corona we een daling in de indicaties en declaraties voor jeugd zien. We kunnen op dit moment niet voorspellen of er een structureel effect is.

Begeleide participatie (Werkbedrijf)

Het werkbedrijf is voor wat betreft het resultaat sterk afhankelijk van het genereren van omzet. Juist deze omzet wordt door corona fors nadelig beïnvloed. Alhoewel het werkbedrijf in juni - na de intelligente lockdown - veel werkzaamheden weer heeft opgestart, geven de aangescherpte coronamaatregelen sinds 28 september 2020 aanleiding om te verwachten dat de omzet eerder terugvalt dan dat deze naar een “oud” niveau terugkeert. Bruto laat het werkbedrijf een tekort zien van 1 miljoen euro, maar dit wordt nagenoeg volledig gecompenseerd door de coronavergoedingen (opgenomen in programma 6) waarmee het netto-resultaat budget neutraal is. Uiteraard bestaat het risico dat we ook in 2021 hiermee te maken hebben. Bij de begroting 2021-2024 nemen we daarom voor jaarschijf 2021 een risico op van € 700.000 in de berekening van het weerstandsvermogen.

Arbeidsparticipatie (Re-integratie)

In maart 2020 zijn vanwege corona veel re-integratietrajecten tijdelijk stopgezet. Hierdoor zien we tot en met het 2^e kwartaal van 2020 een aanzienlijke afname van de uitgaven. Weliswaar zijn we na de zomer weer voorzichtig gestart met het spreken van cliënten om hen zo te motiveren het re-integratietraject op te pakken, maar de aangescherpte coronamaatregelen van 28 september gooien mogelijk roet in het eten. Hoewel er vele onzekerheden zijn, is in ieder geval duidelijk dat we dit jaar het begrote budget niet uitgeven. We verwachten aan het einde van het jaar € 350.000 over te houden.

Inkomensregelingen: BUIG

Begin oktober hebben wij de definitieve vaststelling van het Buigbudget door het Rijk ontvangen. Het vastgestelde bedrag is ten opzichte van de begroting € 650.000 hoger. Er zal daarnaast echter ongeveer € 150.000 minder terugkomen van debiteuren. Per saldo aan de inkomstenkant een toename van € 500.000.

Tegenover deze hogere baten staan echter ook hogere lasten. Deze toename heeft voor een belangrijk deel te maken met de gevolgen van corona en wordt ingeschat op € 270.000. Deze inschatting is gemaakt o.b.v. het aantal en het verloop van de aanvragen in de eerste acht maanden van het jaar, waarbij moet worden vermeld dat het gezien de ontwikkelingen in de corona-crisis lastig is om betrouwbare voorspellingen te doen.

Verder zien we dat de beoogde bezuiniging van € 900.000 binnen de Buig op dit moment door corona (van Buig naar werk) nagenoeg niet te realiseren valt. We zetten hiervoor het voordeel van € 600.000 op de TOZO-regeling en het voordeel van € 350.000 op arbeidsparticipatie in om de bezuiniging dit jaar incidenteel in te vullen.

De (voorlopige) balans over 2020 opmakend voor zuiver het onderdeel BUIG (500k voordeel en 1.170k nadeel) laat een nadelig saldo van € 670.000 zien. Wanneer we dit afzetten tegenover het in de voorjaarsbrief vermelde nadeel van € 900.000 (én ruim €400.000 in de risicoparagraaf) is de ontwikkeling voor deze najaarsnota € 230.000 voordelig.

Inkomensregelingen: Bijzondere bijstand

De huidig ingeschatte uitzetting van € 300.000 voor de bijzondere bijstand komt nagenoeg overeen met hetgeen we u bij de voorjaarsbrief (€ 295.000 nadeel) hebben gemeld. Het grootste deel komt voor rekening van de bijzondere bijstand voor bewindvoerders. Het overige wordt veroorzaakt door verschillende posten, waarvan de individuele inkomstenstoeslag de grootste is.

Inkomensregelingen: TOZO

Voor het afhandelen van aanvragen Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO), wordt de gemeente gecompenseerd door het Rijk. Dit geldt ook voor de uitvoeringskosten. De uitvoering van de TOZO-regeling wordt door de medewerkers van BWRI uitgevoerd. Er zijn hierdoor nauwelijks extra kosten gemaakt, terwijl we naar verwachting hiervoor € 600.000 van het Rijk ontvangen binnen de TOZO-regeling.

Onderwijs: Nieuwe kindcentra (voordeel onderhoud)

Voor de nieuwe kindcentra Slochterveldweg en Vosholen zijn onderhoudskosten begroot. De onderhoudskosten van de nieuwe gebouwen zijn bij aanvang nog laag. Daarmee zal er naar verwachting € 149.000 minder worden uitgegeven dan begroot. Het positieve effect in dit programma betrekken we bij de invulling van de taakstelling maatschappelijk vastgoed (€ 450.000 structureel) in programma 6. De taakstelling wordt met deze baat in 2020 ingevuld.

Onderwijs: Scholenprogramma (budgettair neutrale ophoging)

Binnen het scholenprogramma zetten we flinke stappen. We verwachten daardoor dat de kosten in 2020 met € 450.000 toenemen. In lijn met de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) worden deze hogere lasten gedekt vanuit bijdragen van de NAM. De ophoging van het budget heeft daarmee geen effect op het begrotingsaldo.

Stand van zaken bezuinigingen binnen Programma Sociaal en effect corona

In de raadsbrief “Stand van zaken sociaal domein september 2020” (zaak 2020-008455) bent u geïnformeerd over de voortgang van de 17 bezuinigingsmaatregelen voor Jeugd en Wmo, die op 17 oktober 2019 zijn vastgesteld. Van de te realiseren bezuiniging met een omvang van 2,4 miljoen euro in 2020 verwachten we in ieder geval zo’n € 1,8 miljoen te realiseren. In hoeverre we het restant van de bezuiniging (€ 600.000) in 2020 gaan realiseren, is niet eenvoudig te benoemen.

Dat geldt ook voor de overige bezuinigingen (“ombuigingen met beleid” en “extra ombuigingen 2020”) in het Sociaal Domein. De oorzaak voor het lastig kunnen benoemen van de voortgang ligt voor een belangrijk deel in de ontwikkelingen die samenhangen met corona. Voorgenomen maatregelen en implementatieplannen kunnen door corona pas later in uitvoering. Het is echter te voorbarig om daarmee te constateren dat de bezuinigingen (of beter gezegd: de financiële omvang daarvan) niet worden gerealiseerd. Sterker nog, het lijkt erop dat de kosten binnen het Sociaal Domein, met uitzondering van de hiervoor benoemde uitzettingen, grotendeels binnen de budgetten blijven. De dashboards, die ons van informatie voorzien, geven dit aan. Complicerende factor daarbij is wel dat (wederom) door corona er sterke schommelingen en afwijkingen van de verwachtingen worden geconstateerd. De prognoses zijn hiermee beperkt betrouwbaar. In het meest gunstige geval blijven we binnen de (in deze Najaarsnota) bijgestelde begroting. In het ongunstigste geval realiseren we de bezuinigingen niet en leidt dit bij de Jaarrekening 2020 tot een tekort. Dit risico is onderdeel van de berekening van het weerstandsvermogen.

3.3 Economie (Economie van de toekomst en omgeving)

Totaal Programma 3 Economie (bedragen x € 1000)	2020	2021	2022	2023	2024
Voorjaarsbrief					
Gemeenschappelijke Regeling: Veiligheidsregio	-350	-350	-350	-350	0
Implementatie Omgevingswet	-250	-250	0	0	0
Openbare Orde en Veiligheid en financiële positie	-242	-250	-500	-500	-500
Opgenomen in voorjaarsbrief	-842	-850	-850	-850	-500
Nieuwe ontwikkelingen					
Correctie GR Veiligheidsregio (5 i.p.v. 4 jaar)	108	108	108	108	-242
Aankoop grond Gouden Driehoek	-11	0	0	0	0
Verkoop gronden (taakstelling 700k)	-196	0	0	0	0
Effect op begrotingsaldo t.o.v. voorjaarsbrief	-99	108	108	108	-242

Noot vooraf: de vorming van programma 5: gevolgen gas- en zoutwinning leidt ertoe dat de bijbehorende baten en lasten niet langer in programma 3 worden opgenomen, maar in het nieuwe programma 5. De beweging is per saldo budgetneutraal en daarom niet zichtbaar in bovenstaande tabel. In de bijlage met begrotingswijzigingen is de technische overheveling inzichtelijk gemaakt.

Ontwikkelingen uit voorjaarsbrief binnen programma 3

Gemeenschappelijke Regeling: Veiligheidsregio

In de voorjaarsbrief hebben wij u geïnformeerd over de noodzaak om de algemene reserve van de Veiligheidsregio aan te vullen. Dit naar aanleiding van het standpunt van de accountant, bij de controle van de jaarrekening van de Veiligheidsregio, dat meer middelen in een voorziening voor het Functioneel Leeftijds Ontslag (FLO) moesten worden opgenomen. Onze eerste inschatting bij de voorjaarsbrief was om ons deel daarvan in 4 jaar (jaarlijks 350.000 euro) te voldoen.

Implementatie Omgevingswet

In de voorjaarsbrief hebben wij u geïnformeerd over de werkzaamheden die wij doen ter voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet in 2022. Het leidt in zowel 2020 als 2021 tot aanvullende kosten van € 250.000.

Openbare orde en veiligheid (en versterking financiële positie)

In de raadsbrief van 29 januari 2020 met betrekking tot de “update financiële situatie in relatie tot de voorjaarsnota 2020” zijn in het meerjarenperspectief voor nieuwe ontwikkelingen op het gebied van openbare orde en veiligheid - met name voor de extra inzet van middelen ter bestrijding van criminaliteit in Midden-Groningen - en waar mogelijk de verbetering van de financiële positie stelposten opgenomen.

Nieuwe ontwikkelingen binnen programma 3

Gemeenschappelijke Regeling: Veiligheidsregio

In het raadsvoorstel “taakstelling begroting 2021-2024” dat in uw raad op 20 oktober is behandeld, hebben wij u geïnformeerd over onze bijdrage in het aanvullen van de algemene reserve van de Veiligheidsregio. Dit gebeurt niet in 4 (informatie voorjaarsbrief), maar in 5 jaar.

Aankoop grond Gouden Driehoek

De aankoop van de grond voor het bedrijventerrein Gouden Driehoek heeft dit jaar plaats gevonden. De aankoopprijs inclusief bijkomende kosten is in lijn met de verwachting. Er resteert een beperkt nadelig saldo van € 11.000. De grond kan, na wijziging van het bestemmingsplan, worden geleverd aan de Ontwikkelingsmaatschappij De Gouden Driehoek, waarna het bedrijventerrein verder kan worden ontwikkeld.

Verkoop gronden (taakstelling 700k)

De verkoop van gronden (buiten de grondexploitaties) heeft relatie met de taakstelling van € 700.000 die in de begroting 2020 als vastgestelde ombuiging is opgenomen. In maart van dit jaar is er op het bedrijventerrein Westerbroek 2,5 ha verkocht voor een bedrag van € 639.000. Hier moeten de boekwaarde (€ 115.000) en de bijkomende kosten (€ 17.000) vanaf, waarmee een netto-opbrengst van € 507.000 resteert.

Daarnaast is in juni is op het bedrijventerrein Schiereiland Foxhol een kavel verkocht. De opbrengst is nagenoeg gelijk aan de boekwaarde. Een klein nadeel van € 3.000 resteert na afwikkeling van de verkoop.

Tot slot is in augustus een perceel grond (voormalig erfpacht) verkocht aan de Van Neckstraat. De totale verkoopopbrengst is gelijk aan de boekwaarde en geeft geen resultaat. Aangezien er voor 2020 geen verdere verkopen worden verwacht, wordt de ombuiging dit jaar niet volledig gehaald: het leidt tot een nadelig effect op de begroting in 2020 van € 196.000. Overigens is er voor de resterende gronden serieuze interesse en zullen we op termijn de taakstelling invullen.

Update financiële ontwikkeling grondexploitaties

In het kader van de Najaarsnota 2020 is een quick scan uitgevoerd met betrekking tot de ontwikkelingen in onze grondexploitaties. Op dit moment verwachten we geen grote afwijkingen. Bij de actualisatie van de grondexploitaties in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2021 gaan we dieper op de ontwikkelingen in.

Gezien de beperkte afwijkingen, die we op dit moment constateren, nemen we in deze Najaarsnota geen correcties op. Deze krijgen een plek in de MPG 2021 en de financiële effecten verwerken we in de jaarrekening 2020.

3.4 Dienstverlening (Gemeente als bondgenoot)

Totaal Programma 4 Dienstverlening (bedragen x € 1000)	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal mutaties programma 4	0	0	0	0	0

Voor de najaarsnota 2020 zijn er geen mutaties binnen programma 4.

3.5 Gevolgen gas- en zoutwinning

Totaal Programma 5 Gevolgen gas- en zoutwinning (bedragen x € 1000)	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal mutaties programma 5	0	0	0	0	0

Zoals in de noot vooraf bij programma 3 benoemd worden de bedragen voor de gas- en zoutwinning (NPG en versterking o.a. Batch 1588), die betrekking hebben op 2020 bij deze najaarsnota 2020 opgenomen in het nieuwe programma 5. Met deze technische correctie geven we invulling aan de wens om u al bij de jaarrekening 2020 gebundeld te kunnen informeren over de ontwikkelingen. Alle ontwikkelingen, die betrekking hebben op de inhoudelijke en financiële gevolgen van de gas- en zoutwinning, komen zo in één programma. De vorming van het nieuwe programma 5 is budgettair neutraal, want zowel de baten als lasten zijn in evenwicht. Hieronder worden de bedragen met betrekking tot NPG en Batch 1588 nader geduid.

NPG (budgettair neutrale toevoeging van 0,47 miljoen euro)

De bijdragen van de NPG zijn in 2019 ontvangen en als vooruit ontvangen bedrag op de balans gezet voor zover niet in 2019 besteed. Voor 2020 ramen en onttrekken we de bedragen, die nodig zijn voor de uitvoering aan de betreffende balanspost “vooruit ontvangen bedragen”. De benodigde inzet voor 2020 bestaat uit:

- Dorpsproces Overschild: Baten en Lasten inclusief restant budget van vorig jaar: € 260.737;
- Luisterend Oor: Baten en lasten inclusief restant budget van vorig jaar: € 108.269;
- NPG Beleving en verhaal: Baten en lasten inclusief restant budget van vorig jaar: € 102.495

Versterking waaronder Batch 1588 (budgettair neutrale toevoeging van 4,46 miljoen euro)

De bedragen die betrekking hebben op 2020 en nu aan programma 5 worden toegevoegd zijn:

- Verhoging Batch 1588 in overeenstemming met actuele raming voor 2020 in het programma: € 2,72 miljoen;
- Verhoging Versterking n.a.v. regionale begroting Lumpsum, in 2020 totaal € 0,73 miljoen
- Verhoging Versterking met Inpassingskosten, in 2020 totaal € 1,25 miljoen inclusief € 0,50 miljoen Kwaliteitsfonds Overschild.
- Technische verschuiving van NPG Dorpsproces Overschild naar product NPG, afname € 0,25 miljoen.

3.6 Bestuur en bedrijfsvoering

Totaal Programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering (bedragen x € 1000)	2020	2021	2022	2023	2024
Voorjaarsbrief					
Algemene uitkering: effect meicirculaire	1.167	800	1.407	655	-333
Belastingen: hogere OZB-opbrengst	500	500	500	500	500
Opgenomen in voorjaarsbrief	1.667	1.350	1.907	1.155	167
Nieuwe ontwikkelingen					
Algemene uitkering: effect septembercirculaire	3.331	1.033	420	557	708
Facilitair: extra kosten (grotendeels door corona)	-421	0	0	0	0
Gebouwenbeheer: Sanering werf Zuidbroek	-109	0	0	0	0
Taakstelling: maatschappelijk vastgoed (450k)	-150	0	0	0	0
Diverse ontwikkelingen met effect op saldo	-65	0	0	0	0
Effect op begrotingssaldo t.o.v. voorjaarsbrief	2.586	1.033	420	557	708

Ontwikkelingen uit voorjaarsbrief binnen programma 6

Algemene uitkering: effect meicirculaire

In de voorjaarsbrief hebben wij u geïnformeerd over de effecten van de meicirculaire. Het positieve effect van € 1.167.000 voor 2020 wordt met deze Najaarsnota 2020 verwerkt. We hebben de meerjarige effecten in de begroting 2021-2024 verwerkt.

Belastingen: Hogere OZB-opbrengst

In de voorjaarsbrief hebben wij u geïnformeerd over de hoger dan verwachte OZB-opbrengst. De hogere opbrengst wordt deels veroorzaakt door hogere waardeontwikkeling dan vooraf verwacht. Het positieve effect van € 500.000 voor 2020 wordt met deze Najaarsnota 2020 verwerkt. We hebben de meerjarige effecten in de begroting 2021-2024 verwerkt.

Nieuwe ontwikkelingen binnen programma 6

Algemene uitkering: effect septembercirculaire

Op 15 september 2020 is de septembercirculaire van de algemene uitkering van het gemeentefonds gepubliceerd. Met een separaat raadsvoorstel voor uw raadsvergadering op 22 oktober 2020 bent u hierover al geïnformeerd. Het positieve effect van € 3.331.000 voor 2020 wordt met deze Najaarsnota 2020 verwerkt. We verwerken de meerjarige effecten in het traject van de begroting 2021-2024.

Facilitair: extra kosten (grotendeels door corona)

We maken extra kosten in verband met corona om de gebouwen en (thuis)werkplekken op een veilige manier in te richten en open te stellen voor zowel bezoekers als medewerkers. Deze extra kosten van in totaal € 350.000 hebben betrekking op:

- Schoonmaak: € 118.000;
- Aanschaf van desinfectiezuilen en -middelen: € 98.000;
- Personele kosten in verband met het opstellen van beleid en richtlijnen. Het doorvoeren van aanpassingen van informatie op bijvoorbeeld Topdesk (intern) en website: € 71.000;
- Faciliteren van thuiswerken en inrichten van werkplekken op locatie op basis van de 1,5 meter richtlijnen: € 63.000.

Voor het merendeel van de extra kosten binnen Facilitair ontvangen we compensatie via de septembercirculaire. Naast de extra kosten vanwege corona constateren we ook een uitzetting van €71.000 die een structureel karakter heeft. Het huidige budget voor het team facilitair is namelijk begroot op het niveau van voormalig gemeente Hoogezand en dat blijkt te krap bemeten voor de omvang van de gemeente Midden-Groningen. De komende periode onderzoeken we, ook in het licht van de Benchmark, het benodigde structurele budget voor Facilitair en komen hierop bij de voorjaarsnota 2021 bij u terug.

Gebouwenbeheer: Sanering werf Zuidbroek

Op verzoek van de Omgevingsdienst Groningen heeft na het strooiseizoen 2016/2017 een bodemonderzoek plaatsgevonden in en rondom de zoutloods. Hieruit bleek dat de bodem verontreinigd is. Uiteraard wordt vanaf dat moment de zoutloods niet meer voor deze functie gebruikt. Wel moeten we op grond van het Activiteitenbesluit en de Wet bodembescherming de grond saneren. In de afgelopen periode is in overleg met provincie, Omgevingsdienst en een Ingenieursbureau een saneringsaanpak vastgesteld, waarmee de bodem op een juiste wijze gesaneerd kan worden. De raming van de saneringskosten bedraagt € 109.000.

Taakstelling maatschappelijk vastgoed

In de begroting 2020 is een taakstelling opgenomen voor maatschappelijk vastgoed van € 450.000 structureel. Door beter contractbeheer en bijstelling van huurcontracten wordt structureel €200.000 meer aan huurbaten ontvangen. Voor de resterende € 250.000 kijken we naar een aantal structurele elementen, zoals een mogelijke reductie van het vastgoed en de kosten van huisvesting, maar ook de verzekeringspremies die we betalen in relatie tot de waarde van het vastgoed. Daar waar de structurele elementen nog geen soelaas bieden, vullen we de taakstelling voor zover mogelijk met incidentele baten in.

In de zomer is de verkoop van het oude schoolgebouw Luttje Til in Tjuchem afgerond. Het positieve resultaat (€ 100.000) van de verkoop is een invulling van de taakstelling. De resterende taakstelling van € 150.000 in 2020 wordt ingevuld door het voordelig saldo op de onderhoudskosten van de kindcentra Slochterveldweg en Vosholen (zie programma 2, Onderwijs: Scholenprogramma (voordeel onderhoud)).

Diverse ontwikkelingen met effect op begrotingssaldo

Er zijn een viertal ontwikkelingen met een beperkt financieel effect (€ 65.000 nadelig) binnen programma 6:

1. De afschrijvingsreserve voor de werkplekken in het oude gemeentehuis van Hoogezand kan vrijvallen vanwege de sloop van het gebouw. Dit levert een voordeel op van € 17.000;
2. Er vervallen huurinkomsten voor het gebouw de Vosholen. De verwachte opbrengsten zijn binnen 2 programma's (Sociaal en Bestuur en bedrijfsvoering) opgenomen. Per saldo levert dit een nadeel op van € 17.000, die we in zijn geheel binnen programma 6 presenteren, maar in de onderliggende begrotingswijzigingen wel per programma verwerken;
3. Het budget voor de rekenkamercommissie is verhoogd met € 11.000 om de verwachte onderzoekskosten te dekken. Dit heeft een nadelig effect op het saldo;
4. De rente op geldleningen, die betrekking heeft op bijna alle programma's, wordt bij de najaarsnota begrotingstechnisch verwerkt. Dit levert per saldo een nadeel op van € 54.000, die we in zijn geheel binnen programma 6 presenteren, maar in de onderliggende begrotingswijzigingen wel per programma verwerken;

4. Financieel perspectief

4.1 Najaarsnota 2020

De in deze Najaarsnota 2020 geschetste ontwikkelingen, inclusief het opnemen van een stelpost voor nog te maken coronakosten, leiden tot een verwacht nadelig saldo over 2020 van € 635.000. Het is nog steeds een tekort, maar wel ruim 1,4 miljoen euro minder dan de verwachting was bij de Voorjaarsbrief. Voor wat betreft de ontwikkelingen met een structureel effect geldt dat deze zijn meegenomen in de calculaties van de begroting 2021 en meerjarenraming tot en met 2024. Aangevuld met de effecten voor jaarschijf 2020 is het meest actuele meerjarenbeeld als volgt:

	2020	2021	2022	2023	2024
Voorjaarsbrief	-2.080.296	-1.526.765	-1.716.324	-524.131	-1.238.644
Ontwikkelingen (exclusief september circulaire)	-1.385.704	526.422	1.023.402	553.471	1.336.908
Saldo Boekwerk Begroting 2021-2024	-	-1.000.343	-692.922	29.340	98.264
Prijsindexatie Sociaal Domein in 2021 (3%)	-	-757.000	-757.000	-757.000	-757.000
Saldo voor Bezuinigingen	-	-1.757.343	-1.449.922	-727.660	-658.736
Stopzetten opschalingskorting AU (2020/2021)	250.000	575.000	0	0	0
Voorgestelde Bezuinigingen	-	353.000	753.000	753.000	753.000
Saldo na bezuinigingen (voorstel 22-9)	-	-829.343	-696.922	25.340	94.264
September circulaire algemene mutaties	770.000	381.000	375.000	512.000	663.000
September circulaire taakmutaties	248.000	77.000	45.000	45.000	45.000
September circulaire compensatie corona 2020	2.063.000	0	0	0	0
Reservering nog te maken corona-kosten 2020	-500.000	0	0	0	0
Saldo in Najaarsnota (evt effect begroting 2021-2024)	-635.000	-371.343	-276.922	582.340	802.264

4.2 Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserve ontwikkelt zich op basis van de inzichten in deze najaarsnota als volgt:

	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo Algemene Reserve	6.304.669	5.809.669	5.578.326	5.441.404	6.163.744
af/bij: verwachte begrotingssaldi 2020-2024	-635.000	-371.343	-276.922	582.340	802.264
bij: parkeergelden	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
bij: verkoop aandelen Enexis	0	0	0	0	4.000.000
Nieuw Saldo Algemene Reserve	5.809.669	5.578.326	5.441.404	6.163.744	11.106.008

NB: Het is de bedoeling om de opbrengst aan parkeergelden vanaf 2021 niet meer direct aan de algemene reserve toe te voegen, maar via de exploitatie te laten lopen. Net zoals we bij alle andere opbrengsten doen. Per saldo heeft dit uiteraard geen financieel effect, maar de hierboven gepresenteerde begrotingssaldi worden positief beïnvloed. Onderstaande tabel illustreert de voorgestelde wijziging van presenteren.

	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo Algemene Reserve	6.304.669	5.809.669	5.578.326	5.441.404	6.163.744
af/bij: verwachte begrotingssaldi 2020-2024	-495.000	-231.343	-136.922	722.340	942.264
bij: verkoop aandelen Enexis	0	0	0	0	4.000.000
Nieuw Saldo Algemene Reserve	5.809.669	5.578.326	5.441.404	6.163.744	11.106.008

4.3 Risico's

Risico	Maximaal risico	S/I	Effect	Kans	Risicobedrag
1 Grex IJsbaan	€ 250.000	I	€ 250.000	35%	€ 87.500
2 Grex Hoogezand Noord	€ 372.000	I	€ 372.000	25%	€ 93.000
3 Grex Burg. Venemastraat	€ 250.000	I	€ 250.000	50%	€ 125.000
4 Grex Verl.Veenlaan/Molenstreek verkoop	€ 360.000	I	€ 360.000	25%	€ 90.000
5 Grex Korenmolenweg	€ 404.000	I	€ 404.000	40%	€ 161.600
6 MVA De Vosholen deelplan II	€ 1.885.000	I	€ 1.885.000	25%	€ 471.250
7 Sociaal Domein : Jeugd	€ 1.250.000	S	€ 2.500.000	50%	€ 1.250.000
8 Gewaarborgde geldleningen	€ 1.800.000	1	€ 1.800.000	10%	€ 180.000
9 Renterisico	€ 320.000	S	€ 640.000	10%	€ 64.000
10 BTW	€ 1.020.000	I	€ 1.020.000	25%	€ 255.000
11 BTW	€ 340.000	S	€ 680.000	25%	€ 170.000
12 BTW Compensatiefonds	€ 931.000	s	€ 1.862.000	25%	€ 465.500
13 Reserves en voorzieningen	€ 106.000	S	€ 212.000	25%	€ 53.000
14 Aardbevingen	€ 1.000.000	I	€ 1.000.000	10%	€ 100.000
15 Aardbevingen	€ 250.000	S	€ 500.000	10%	€ 50.000
16 WOZ bezwaren	€ 170.000	I	€ 170.000	50%	€ 85.000
17 Beroepzaak onderwijs	€ 1.250.000	I	€ 1.250.000	25%	€ 312.500
18 Effecten gasbesluit 2030		PM S	PM	50%	PM
19 Ombuigingen/taakstellingen ex Jeugd	€ 7.400.000	S	€ 14.800.000	10%	€ 1.480.000
20 Algemene uitkering	€ 500.000	S	€ 1.000.000	25%	€ 250.000
Totaal					€ 5.743.350

NB: De dubbel vermelde risico's - zie 10,11 BTW en 14,15 Aardbevingen, geven het onderscheid aan tussen het structureel en incidenteel risico.

De informatie in deze Najaarsnota 2020 verbetert de weerstandsratio aanzienlijk ten opzichte van de weerstandsratio die wij u konden presenteren in het traject van de begroting 2021-2024. De weerstandsratio beweegt in alle jaren van het meerjarenperspectief rond de 1. Ondanks de onzekerheden, die er altijd zijn bij het maken van inschattingen, en wat nu door corona wordt versterkt, biedt de geschetste ontwikkeling perspectief. In 2024 is, overeenkomstig het voorstel bij de ombuigingen, de verkoop van de aandelen Enexis verwerkt.

	2020	2021	2022	2023	2024
Weerstandsvermogen	5.809.669	5.578.326	5.441.404	6.163.744	11.106.008
Risico's	5.743.350	5.913.350	5.750.850	6.500.850	6.500.850
Weerstandsratio	1,01	0,94	0,95	0,95	1,71